

drugim tudi Giolitti, ki bodo v zbornici na dan vlekli vse njegove grehe.

Francosko. V Clermond-Ferrandu se je nedavno slavila 800letnica križarskih vojsk. V slavnostni pridigi je dominikanec Monsabré pozival škofo in ljudstvo na križarsko vojsko 19. veka, na vojsko proti brezbožnikom, izsesovalcem in prostozidarjem, — in le-ti sedaj vladajo Francosko.

Nemško. Državni zbor se je 24. maja zaključil. V zadnji seji so agrarci hudo napadali vlado ter trdili, kar tudi drugod velja, da vse nima nobene vrednosti, kar je vlada storila za kmetijstvo. Vlado so je narodni liberalci zagovarjali, pa dovolj nerodno.

Bolgarsko. Zbornična komisija je te dni zabranila Stambulovu pot v inozemstvo. Ta komisija preiskuje delovanje prejšnje vlade, in Stambulo bi se rad tej preiskavi odtegnil.

Srbsko. Vseh novejših srbskih političnih homatij so krivi Milanovi dolgovi. One dni se je zvedelo, da mora bivši kralj Milan v treh mesecih plačati celih 5 milijonov frankov dolgov!

Turško. Listi poročajo, da je carigrajski patrijarh, poglavar grške cerkve, naročil trem bogoslovcem, da sestavijo odgovor na papeževo pismo o zjedinenju pravoslavne cerkve s katoliško. To je prvi slučaj, da je grški patrijarh stopil v razgovor z rimskim papežem.

Azija. Kitajci so ravno mislili izročiti otok Formozo Japoncem, ko se je ta otok proglasil za samostojno republiko ali ljudovlado. Kdo je Formozoane k temu podkuril, še se ne vé. Morda kaka evropska država, da prepreči mirovne pogodbe med Kitajci in Japonci; bržčas po so to storili Kitajci.

Amerika. Kakor znano, se je otok Kuba spuntal zoper svoje gospodarje, Španjce. Pred dobrim tednom pa so le-ti velik uspeh dosegli. Imeli so hud boj z ustajniki, in v tem boju je padel glavni vodja ustajnikov, Marti. Španjci upajo, da bode sedaj kmalu konec ustaje.

Za poduk in kratek čas.

Potres na Kranjskem.

(Po lastnem ogledovanju spisal J. Žičkar.)

»Slov. Gospodar« je že v mnogih člankih popisoval grozno nesrečo, katera je zadela vsled potresa belo Ljubljano. Toda treslo se ni samo glavno mesto Kranjske, ne le samo v stolnici so pokale hiše in cerkve; neznana podzemeljska moč je napravila tudi izven Ljubljane po trgih, vaséh in kmetskih selih neprecenljivo škodo. Da bi se o tem z lastnimi očmi vsaj nekoliko prepričal, podal sem se 12. majnika v Ljubljano, dan pozneje pa pogledal nekatere kraje v kamniškem okraju.

Ce se voziš mimo Zálóga, ki je prva železnična postaja od Ljubljane proti Zidanemu mostu, poglej iz železničnega voza proti zapadu; zvonika pri cerkvi Device Marije ni več, vsled potresa je bil ves razdjan in so ga morali podreti. Iz Ljubljane ti podam le par prizorov. V nedeljo, 12. majnika pridem proti večni luči v Trnovsko predmestje. Kar zagledam na ulici trumo ljudstva, ki glasno s svojim duhovnikom moli pred kapelico Matere božje lavretanske litanije. Obhajale so se šmarnice na cesti; prelepa farna cerkva trnovska je razpokana in zaklenjena. Farna služba božja se obhaja vsled tega v bližnji kapelici. Poleg župne cerkve so postavili lično utico, v kateri visi 5 zvonov, katere so sneli iz razdjanega zvonika.

Obiskal sem tudi Marijanišče. To vam je velikanska hiša, katero so pozidali z milimi darovi dobrot-

niki mladine, da se v njej izgojujejo v krščanskem duhu siromašni dečki. Pred potresom jih je bilo tamkaj 170; vsled potresa so jih morali odpraviti 100. Večinoma vse izbe in hodniki so razpokani; vsi oboki so podprti z močnimi trami. Ali najbolj grozen je pogled v domačo, poprej tako krasno kapelico. Strop je poknil od kora proti oltarju ter se znižal; podprt je z močnimi trami. — Stopiva še v cerkev Srca Jezusovega! Velika razpoklina na stropu od vhoda proti oltarju je hudo poškodovala to zalo hišo božjo.

Poglejmo zdaj nekoliko v ljubljansko okolico. V Medvodah, ki so druga postaja od Ljubljane na gorenjski železnici, izstopim iz železničnega voza. V tej vasi bodo kmalu popravili škodo, katero je napravil potres na hišah tudi tukaj.

Pot me pelje mima Smlednika skozi razpokano vas Zapóge v Vodice. Čitali smo v časnikih, da v Vodicah so najhujše treskale neznane podzemne moči. Trdijo, da tukaj sta skupaj treščila dva sunka, vsak od nasprotni strani. Se pa tudi očitno poznajo grozoviti nasledki teh sunkov. Zvonik župne cerkve je vse križem razpokan. Stene v župnišču (farovžu) so odtrgane ena od druge; groza me je bila, hoditi po izbah. Pa to še ni najhujše. Stopim v župno cerkev sv. Marjete. Oj, kako krasna je bila poprej! In zdaj? V sredi cerkve zagledaš velik kup opeke in kamenja; med strašnim potresom se je kos cerkvenega stropa udril in razsul. Skozi velikansko votlino na oboku gledaš na cerkveno streho. Vse cerkvene stene so razpokane. Kako grozna je bila moč potresa tukaj, spoznaš iz tega, da je po potresu ležal stranski oltar na cerkvenih klopeh. Škodo te cerkve so cenili že trikrat: prvokrat na 20.000 gold., drugokrat na 30.000 gold. in tretjokrat na 36.000 gold.; to je: šest in trideset tisoč goldinarjev! Razdžano je celó obzidje okrog cerkve. Blizu župne cerkve stoji kapelica, v kateri se zdaj opravlja služba božja za vodiško župnijo.

Kaj pa kmetske hiše po tej vasi? »Poglejva si le eno — vsaj je drugih 30 ravno tako razdžanih«, mi rečejo gospod župnik. Izpraznjena je; kako bi neki ljudje mogli v njej prebivati? Pa saj to ni več hiša; dve steni sta zginili; kup kamenja in opeke ti kaže mesto, kjer so pred kratkim prebivali srečni ljudje. Zdaj se potikajo po podih. Res, ubogo, nesrečno ljudstvo! Zdaj v tem groznem mrazu prenočevati na ostrem zraku! Vendar sreča v nesreči: Da si ravno so se udirali stropi in stene, se vendar v vodiški župnji ni ponesrečil nobeden človek; ubilo se je pa nekaj glav živine.

»Kdo se bo nas usmilil?« zdihujejo ti reveži klaverno in obupno. »V mesto pošiljajo darove, nas bodo pa pozabili«. — »Ne bodo vas pozabili; tudi vam se bo pomagalo«. — »Kedaj boste pa začeli popravljati svoja poslopja?« — »Kedaj? ko bi tudi imeli denarjev, zdaj ne moremo; kajti vsi zidarji so odšli v Ljubljano«.

Omenim še to-le. Tisto grozno noč so bili ljudje po Vodicah tako prestrašeni, da so sploh pričakovali sodnega dne. Na ves glas so torej molili grevengo ter klicali: Jaz ubogi grešnik... in prosili svoja dušna pastirja: »Gospod, prosimo za vesoljno odvezo!«

Iz Vodic se podam v Repnjo. Repnje so zaslovele po naših krajih po zavodu šolskih sester iz mariborske materine hiše; tam imajo dvorazredno dekliško šolo. V nekem časniku*) sem čital, da je samostan šolskih sester v Repnjah tako razdžan, da se dvomi, je-li se bode kedaj več pozidal. Hvala Bogu, da temu ni tako! Hiša, v kateri prebivajo pobožne nune in imajo svojo dekliško šolo, je bila res poškodovana vsled potresa; pa

*) »Südost. Post«.

13. majnika, ko sem bil ondi, je bilo poslopje že vse zvezano in popravljeno. Tamošnja cerkva je pač zelo poškodovana; božja služba je v njej prenehala. Toda menim, da jo bodo že zopet zvezali z močnimi železnimi vezmi, med tem, ko bodo brez dvoma morali župno cerkvo v Vodicah podreti. Hiše po Repnjah so tudi vse razpokane; enako tudi po sosednih vaseh: v Polju, v Selu, Golu, v Kosézah, Utiku, Bukovici in Skaručini. Čas mi ni pripuščal, da bi obiskal še druge kraje v kamniškem okraju, ki so blizu tako, kakor Vodic, silno poškodovani. Škoda v kamniškem okraju se ceni čez en milijon goldinarjev.

Podal sem se preko Kranja k Mariji Pomagaj, da se zahvalim Bogu in Mariji, da so naši kraji na Štajarskem bili obvarovani tolike škode in nesreče, ki je zadela naše brate na Kranjskem.

Smešnica. Berač poprosi gospoda daru. Gospod mu reče: »Vi bi še lahko delali!« — Berač se pa odreže: »Berača siliti delati je ravno tako, kakor mačka siliti orati!«

Razne stvari.

(Sv. birma in kanonična vizitacija.) Mil. knezoškof bodo letos v naslednjih krajih birmali: V dekaniji Maribor d. br. Dr.: dne 17. junija pri Sv. Magdaleni (samo kanonična vizitacija), dne 20. v Lembahu, dne 23. pri Sv. Lovrencu v Puščavi, dne 24. pri D. M. v Puščavi in dne 29. v Rušah. V dekaniji velikonedeljski v Središču dne 4. julija, dne 6. pri Sv. Bollenku na Kogu, dne 7. pri Sv. Miklavžu, dne 8. v Svetinjah, dne 9. v Ormožu, dne 10. pri Veliki Nedelji in dne 11. pri Sv. Tomažu. V dekaniji završki dne 28. julija na Zavrču, dne 29. pri Sv. Barbari v Halozah, dne 30. v Leskovcu, dne 31. pri Sv. Vidu nize Ptuja in dne 1. avgusta pri Sv. Trojici v Halozah.

(Cesar na Štajarskem.) Nj. veličanstvo svetli cesar pridejo na binkoštni torek, dne 4. junija, ob 7. uri zjutraj v Gradec. Ob 11. uri dopoldne bodo pri otvorjenju novega vseučilišča. Gradec zapustijo v sredo, dne 5. junija večer ob 8. uri.

(Potrjenje.) Svetli cesar so potrdili izvolitev Alfreda barona Moskona načelnikom in g. Gustava Del Cott njegovim namestnikom v okrajnem zastopu brežiskem; nadalje g. Jožefa Zelenika načelnikom in g. Simona Ožgana njegovim namestnikom v okrajnem zastopu ptujskem.

(Najlepši spomin za birmance) je gotovo »Duhovni Vrtec«. Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo na 250 straneh ima še poduk za sv. birmo in 169 svetih pesmij. »Duhovni Vrtec« velja v usnje vezan z zlatim obrezom 85 kr., tako vezan s kopčo 95 kr. Tudi priporočamo knjižico »Sv. birma. Poduk in priprava za ta sv. zakrament«. Ta knjižica stane 10 kr. Naročita se naj knjiži v tiskarni v. Cirila v Mariboru.

(Odbor slov. kat. akad. društva »Danica«) na Dunaju se je v prvi redni seji dne 23. t. m. sledeče sestavil: Predsednik: drd. med. Francišek Jankovič, podpredsednik: stud. med. Ivan Plečnik, tajnik: cand. phil. Zvonimir Dokler, blagajnik: stud. iur. Štefan Pregelj, knjižničar: stud. theol. Blaž Brdnik, arhivar stud. iur. Pavel Valjavec.

(»Izbrane pesmi.«) Zložil Anton Funtek. — Pod tem naslovom izidejo 15. junija najlepše pesmi proslavljenega slovenskega pesnika. Obsegale bodo 10. tiskanih pol in izidejo kot 38. in 39. snopič »Slovanske

knjižnice«. Ali tiskane bodo lično in na boljšem papirju. Ta krasna knjiga bo posvečena Ljubljani, kar pové prva pesem. Tiskala se bo v 1000 iztisih nad število naročnikov. Posamični iztisi se bodo prodajali le po 50 kr., a čisti dobiček se pošlje mestnemu magistratu ljubljanskemu v pomoč revnemu prebivalstvu. Ako se knjiga razprodá, dobi Ljubljana okoli 200 gold. — Založništvo prosi prijatelje lepe slovenske pesmi in naše nesrečne Ljubljanec, naj bi zbirali odjemnike med svojimi znanci.

(Odkritna slavnost.) Krempeljnovoga spomenika bode dne 11. avgusta t. l. pri Mali Nedelji. Vsa slov. društva se najuljudneje prosijo, naj se pri nastavi svojih veselje ozirajo na to slavnost. Odbor.

(Škoda po potresu na Kranjskem.) Tehniška komisija je v Ljubljani cenila škodo na 3 milijone 138.700 gld. Na deželi se je cenila škoda na cerkvah in župniščih na 470 tisoč gld.; na šolah 44 tisoč gld. in na zasebnih poslopih pa na 3³/₄ milijona gld. Vsa škoda po potresu na Kranjskem tedaj znaša 7 milijonov 402.700 gld.

(Imenovanje.) Sodni pristav v Slov. Bistrici, gosp. Ivan Pirnat, je imenovan začasnim voditeljem okrajnega sodišča v Gornji Radgoni.

(Umrli) je v Mariboru pretekli petek drd. med. g. Jaroslav Žitek, sin umirovljenega profesorja in zaslužnega domoljuba gosp. Jožefa Žitka, po dolgi bolezni star se le 28 let. Pogreba dne 26. maja se je razun mariborskih in nekaterih vnanjih Slovencev udeležilo tudi graško akademično društvo »Triglav« z zastavo. Blagi pokojnik naj v miru počiva!

(Ponesrečil) se je Janez Palir, kmečki sin v Ješovcu, kateri je šel pred tednom služiti h g. J. Švajgerju v Kozje. Za božjo voljo so ga stariši prosili: »Ne hodi nam služiti, saj imaš doma dosti dela in jela!« On pa ni hotel ubogati. Dne 21. maja je šel v Virštanj po vino, gredoč misli hitro na voz skočiti, po nesreči v takne noge v kolo, da mu jo zdrobi. Kdor starišev ne uboga, tepe ga nadloga!

(Tatvina.) V noči od 25. do 26. maja so predrzni tatovi ukradli posestniku Kristoviču v Bukovcih štiriletnega rjavega konja, vrednega 250 gld., z opravo in žoltim koleseljem vred. Od kod so prišli in kam so se odpeljali, se ne ve.

(Češki gostje v Ljubljani.) V Pragi se delajo priprave za poseben vlak, bi bode češke brate o binkošti peljal v Ljubljano in Postojno.

(Krstna imena v Avstriji.) Po zadnjem ljudskem štetju je v Avstriji: 1.834.000 Francetov, 1.384.000 Janezov, 1.085.000 Jožefov, 584.000 Leopoldov in 448.000 Vavilavov. Izmed ženskih imen je največ Anic — 1.780.000, potem 1.652.000 Marij in 1.260.000 Elizabet.

(Nezakonska mati.) Dne 20. maja prinese mačka viničarja A. Kociperja v Runčah blizu Ormoža ročico novorojenega otroka v hišo. Prestrašeni ljudje to koj naznanijo žendarjem. Ti primejo ondotno sumljivo viničarsko hčer Lizo Šterman ter jo izročijo sodišču. Prisiljena po zdravniški preiskavi je povedala, da je 18. t. m. otroka porodila, ga umorila in pod »prešo« pokopala.

(Poškodovana šola.) V Mozirju je ljudska šola vsled velikonočnega potresa toliko poškodovana, da je ondi sedaj le poldnevni poduk.

(Zopet plaz.) Pri Sv. Petru pod Sv. gorami so se na hribih, med katerima teče Sotla, pokazale na kacicah 100 m širokem prostoru pokotnine in so se jeli udirati manjši plazovi. Ker so se ondotni prebivalci bali, da bi nastala povodenj, ako bi se udril plaz in zasul strugo Sotle, prišla je 24. t. m. tja posebna komisija iz Brežic in iz Klanjca. Komisija je odredila vse, kar treba, da se prepreči povodenj, ako bi se plaz udril.